

focus

BROJ 14

newsletter

LETTO 2013.

**laser
focus**

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja Drugog 25, Beograd, Srbija
tel/fax: + 381 (0)11 344 66 26
mob: +381 (0)62 50 66 26
info@laserfocus.eu; www.laserfocus.eu

Centar za očne bolesti Miljković & Jankov

Rozino b.b. 85310 Budva, Crna Gora
tel/fax: +382 (0)33 466 163
mob: +382 (0)69 038 342
info@laserfocus.me; www.laserfocus.me

SMETA LI SUNCE OČIMA

Nigde bez naočara i šešira

Sa letnjim danima počinju odmori. Da bi se bezbrižno letovalo, mora se obezbediti sve da se očuva zdravlje i na odmoru, ali i tokom ostalih letnjih dana

Kako zaštititi oči od letnjih infekcija, alergija i UV zračenja? Vaš LaserFocus vam savetuje da pazite i kupate se u provereno čistim vodama bazena, reka, mora ili jezera.

Imajte na umu da UV zraci mogu da oštete oko, dovedu do katarakte, degeneracije žute mrlje, zadebljanja vežnjače i tačkastog oštećenja rožnjače, što može da uzrokuje kratko-trajni gubitak vida. Zato nosite naočare za sunce, one čiji ramovi dobro priležu uz lice i koje potpunosti blokiraju UV zračenja i apsorbuju većinu „plave svetlosti“. Naučnici su potvrdili da sunčevо vidljivo zračenje visoke energije, odnosno plavi deo spektra, oštećuje žutu mrlju na dugi rok. Ovo zračenje posebno smeta osetljivim osobama sa niskim nivoom antioksidanata u krvi i u oku.

TI NEZGODNI UV ZRACI

UVC zraci imaju najveću energiju od svih UV zraka. Mogu da štete i očima i koži. Ozonski omotač bi trebalo da ih sasvim blokira, a na mestima gde je on oštećen UVC zraci stižu do nas, izazivajući ozbiljne zdravstvene probleme. **UVB zrake** delimično blokira ozonski omotač. U manjim dozama UVB radijacija podstiče produkciju pigmenta melanina u koži, pa koža posle sunčanja dobija lepu preplanulu boju.

› nastavak na strani 4.

KAKO BIRATI NAOČARE

Potražite kvalitetne naočare koje blokiraju sve UV zrake i većinu plavog zračenja i nosite ih dok god ste napolju. UV zaštita ne zavisi od boje i zatamnjenošću stakala, ali narandžasto / braon boja najbolje blokira plavo svetlo. I deci se preporučuje nošenje sunčanih naočara, prilagođenih uzrastu.

Uz naočare, nošenje šešira sa širokim obodom može da i do 50 odsto smanji količinu UV zraka koja dolazi do oka.

NAJAVE DOGAĐAJA

MASTERCLASS V

I ove godine održće se u Beogradu naš Masterclass, peti po redu. Ovog puta nešto kasnije, a o datumu ćemo vas naknadno izvestiti na našem sajtu. Prezentovaće koji su tehnološki pomaci, a predavači će biti strani i domaći vrhunski stručnjaci. LaserFocus Centru za mikrohirurgiju oka sve sugestije kolega su dobrodoše. Kontakt osoba je i ovog puta glavni menadžer LaserFocus-a Milena Obradović.

30. PAAO (Pan-American Congress of Ophthalmology) i 37. CBO (Brazilian Congress of Ophthalmology)

Rio de Ženeiro, 7 - 9. avgusta 2013. Najveći brazilski kongres oftalmologa i panamerički kongres održće se zajedno u Rio de Ženeiru. Veliki izazov za organizatore je organizovanje interaktivne naučne radionice, a glavna tema kojoj će biti posvećeno dosta prostora je organizacija i rad prve svetske očne banke. Na kongres je pozvan dr Mirko R. Jankov kao VIP predavač na temu Crosslinkinga i njegovih iskustava u primeni ovog metoda zaustavljanja keratokonusa.

14 Kongres oftalmologa Srbije

Zlatibor, 15 - 18. septembra 2013

U hotelu Mona na Zlatiboru održće se naznačajniji godišnji sastanak domaći očnih lekara Srbije. Pored usmenih i poster predstavaca i predavanja gostiju iz inozemstva, planirani su domaći i međunarodni simpozijumi i stručni kursevi. Biće to prilika da se lekari upoznaju sa najnovijim stanovištima i dostignućima u svetskoj oftalmologiji. Navedjene su teme: medikamentozna i hirurška retina, glaukom, bolesti rožnjače, katarakte, refraktivna hirurgija, neurooftalmologija, trauma oka, pedijatrijska oftalmologija.

31. kongres ESCRS

Amsterdam, od 5. do 9. oktobra 2013.

Trideset prvi kongres evropskog udruženja refraktivnih hirurga i hirurga katarakte je jedan od najznačajnijih skupova refraktivnih hirurga u Evropi. Pored izlaganja o hirurgiji katarakte i refraktivnoj hirurgiji, biće organizovani kursevi iz refraktivne hirurgije, hirurgije katarakte, kao i osnovni kurs za mlade oftalmologe.

36. SIMASP 2013.

Sao Paolo, 7-9.marta 2013.

Regionalni brazilski kongres održan u Sao Paulu, akcentirao je temu refraktivnih grešaka i njihovu genetsku osnovu i hirurško rešavanje. Za 576 učesnika predavači su bili eminentni domaći stručnjaci u oftalmologiji i gosti iz Kanade, SAD, Francuske, Nemačke i Urugvaja. Tradicionalno dr Mirko R. Jankov je učestvovao na ovom kongresu.

SOE european society of ophthalmology

Kopenhagen, od 8.do 11. juna 2013.

Na najvećem i najznačajnijem Kongresu udruženja evropskih oftalmologa učesnici su imali priliku da dobiju informacije i tumačenja najnovijih dostignuća u oftalmologiji, ali i edukaciju na specijalističkim

kursevima. Danska je bila domaćin dostoјan najvećeg skupa evropskih oftalmologa, koji pokriva sve grane oftalmologije. Bila je to prilika i za edukaciju u okviru različitih kurseva koji su se održavali u dane Kongresa.

20. Internacionalni simpozium oftalmologa

Santa Casa, Sao Paulo, od 14. do 15. juna 2013.

Na Institutu Santa Casa, održan je međunarodni simpozijum oftalmologa. Akcenat simpozijuma je na najnovijim vidovima lečenja i tehnologijama u tretiranju oftalmoloških bolesti sa kojima se susreću očni lekari svakodnevno. Dr Mirko R. Jankov je jedan od malobrojnih međunarodnih predavača. On je jedan od pet bivših studenata koji su u međuvremenu nešto bitnije uradili u praksi i nauci, pa su zato pozvani na jubilarni 20 simpozijum. Zanimljivo je da je baš na ovom kongresu 1999. godine dr Jankov upoznao prof. dr Tea Zajlera, da bi kasnije usledila njihova plodna naučna saradnja, na dobrobit pacijenata u svetu.

Redovne kontrole
ŠTITE VAŠE OČI

dr Mirko R. Jankov

Kod nas, kao i u svetu, moguće su sve savremene hirurške intervencije na oku, ali danas medicina nastoji da i u oftalmologiji problem prepozna i leči u samom zečetku

Vratio je čest gost na najznačajnijim svetskim kongresima i simpozijumima oftalmologa, najčešće kao VIP predavač. Naučni radovi i bogata lekarska praksa, obuka kolega za primenu lasera za najsavremenije sofisticirane intervencije na prednjem segmentu oka svrstali su dr Mirka R. Jankova u sam vrh oftalmološke elite i otvorila mu širom sveta najeminentnijih skupova, na kojima se govori o svetskim dostignućima u ovoj medicinskoj grani.

Koje su danas trendovi u svetskoj oftalmologiji?

I u oftalmologiji se, kao i u mnogim drugim medicinskim granama, sada mnogo veća pažnja posvećuje prevenciji, da se na vreme deluje kako se bolest ne bi razvila. Kao što estetska medicina i hirurgija nastoji da predupredi posledice starenja, da interveniše neinvazivnim metodama pre nego plastična hirurška intervencija ostane kao jedina mera izbora, tako se i oftalmologija danas sve više okreće prevenciji i nastojanju da se problem reševa u samom začetku. Nije sve moguće, naravno. Recimo, razvoj dioptrije nije moguće sprečiti, pa je njen uklanjanje jedina hirurška opcija, ali zato se na vreme otkriveni glaukom može držati pod kontrolom, a retinopatija i kertokonus takođe što se ranije zaustave, posledice su manje. Realno je da se i u oftalmologiji ranim otkrivanjem uzroka i delovanjem na njih leći većina poremećaja vida.

Primena najsavremenijih lasera u uklanjanju katarakte ne donosi značajno bolje rezultate, već su oni samo sigurniji, pa ih mogu sa sigurnošću koristiti i manje vešti hirurzi. Radi se puno na akomoda-

tivnim intraokularnim sočivima, još sa najboljim multifokalnim sočivima ne vide svi pacijenti jednak dobro i na daljinu i na blizinu bez gubitka kvaliteta vida. Što se tiče keratokonusa i laserskog skidanja dioptrije kombinacija topografski vodene ablacije, gde se menja oblik rožnjače laserom pa se ona učvrsti metodom Cross-linking (Ultra B2), to se danas sve češće radi. Do sada smo profesor Zajler, dr Kanelopoulos i ja radili kao pioniri, a pokazalo se da je to pravi put zaustavljanja i lečenja keratokonusa koji, ako se ne spreči, vodi u slepilo.

Koliko pacijent koji želi da koriguje dioptriju realno zna o tome?

Danas se zna mnogo više nego što se to znalo pre petnaestak godina kada sam počinjao da radim ove intervencije. Još ima puno onih koji neće da nose naočare, ali se ne upuštaju u to što je realno moguće. Naročito pacijenti koji počnu da nose naočare za daljinu od posle 45 godine pa nadalje, a nose i za blizinu, za čitanje. Jesam dobar doktor, ali mađioničar nisam. Najbolje su informisani pacijenti koji imaju keratokonus, oni čitaju dosta o tome. Kod nas na Sandžaku ima puno keratokonusa, (nekada doneto s Bliskog Istoka) i to veoma zapuštenih slučajeva. Sada imamo dobre očne lekare koji mogu da prepoznaju keratokonus i na vreme upute pacijente da se jave na intervenciju koja će zaustaviti njegovo napredovanje, propadanje oka i sprečiti slepilo. To je boleset mlađih osoba, uglavnom počinje od 14 ili 15 godina, a nekada i ranije. Što se pre zaustavi, to je bolje.

Kakav je vaš stav prema pacijentima?

Moralne vrednosti su preduslov za bavljenje ovim poslom. Pacijenti dolaze nekada i sa nerealnim očekivanjima. Prvi sam na ovim prostorima od naših lekara počeo da radim

► nastavak na strani 4.

REČ DIREKTORA

dr Fernanda Florentino
Fernandez Jankov

direktor LaserFocus centra
za mikrohirurgiju oka

Preispitajte prioritete

Celog života se preslušavamo šta smo učinili dobro, šta je moglo bolje, da li smo prave odluke doneli baš u pravi čas, jesmo li mogli bolje, brže, lakše... Naročito smo skloni odmeravanju kada su odluke o zdravlju u pitanju. O našem zdravlju. Koliko smo puta čuli od bliskih ljudi da kažu: "Da sam na vreme otišao kod lekara..." Drugi odugovlačeći nalaze izgovor: "Ako odem, nešto će mi naći". Može naći samo ono što imate. Što pre se suočite sa problemom, lakše ćete s njim izaći na kraj. Zato je pravi čas da ovog leta, ovih dana postavite sebi pitanje šta je to što može učiniti kvalitetnijim vaš život? Za neke je to potraga za novim poslom, za druge preraspodela snaga i mogućnosti, nekome je za bolji život nužan drugačiji status u odnosu na bliske ljude i članove porodice. Možda je baš vama ključni problem oko sokolovo. Danas donesite odluku i recite da li želite da živate sa dobrim pogledom. Zato smo tu, uvek za vas. Poverenje koje nam dajete nećemo izveriti. Oslonite se na iskustva stotina naših pacijenata koji su u međuvremenu postali i prijatelji LaserFocus porodice. ■

REDOVNE KONTROLE ŠTITE VAŠE OČI

► nastavak sa strane 3.

refraktivnu hirurgiju i keratokonus, a kataraku su drugi radili i ranije. Ne postoji nikakav drugačiji odnos sa prijateljima, kolegama i pacijentima osim korektnosti, a to podrazumeva, pre svega, otvorenost i poštenje. Moram reći ono što mislim, ono što je realno.

Koji su kriterijumi da li je neko kandidat za lasersku korekciju dioptrije?

Mali je procenat onih koji nisu kandidati, oko 5-10 odsto. Sada se taj broj smanjio jer imamo rešenje i kod pacijenata sa keratokonusom, kod kojih se ranije nije mogla korigovati dioptrija. Ostaje ipak jedan manji procenat. Nedavno mi je u ordinaciji bila devojka sa dioptrijom -16 i -18. Njen slučaj ne može se rešiti na način kako to inače činimo. Da je reč o starijoj osobi, onda bi rešavajući se katarakte stavili veštačko sočivo koje koriguje i tu dioptriju. Kod mladih se to uglavnom ne radi. Važno je da kod pacijenta kojem se koriguje dioptrija oko bude zdravo, da je rožnjača dovoljno debela. Drugi važan faktor je stabilnost dioptrije, od osamnaest godine, kaže se orientaciono, nekada se stabilizuje i pre, a nekada je to i 24 ili 25 godina života. Dok god dioptrija nije stala, nema smisla raditi, jer može da se promeni već za godinu dana. Treća bitna stvar je suvo oko. Uvek merimo količinu i kvalitet suza. Dešava se kod desetaka odsto pacijenata da imaju poremećaj suza, a da nisu to ni znali. U tom slučaju se bira drugačiji metod rada, ne LASIK već PRK.

Koja je razlika između ta dva metoda?

PRK se prvi koristio krajem osamdesetih godina. To je dalo polovične rezultate jer laser nije bio dovoljno dobar da napravi glatku površinu, pa je jedna od komplikacija bila stvaranje ožljaka na rožnjači, koji se više nisu mogli popraviti. Drugo, bolelo je prilično više sati posle intervencije, a oporavak je znatno duže trajao. Novijom metodom, LASIK, pravi se membranica na rožnjači koja se prevrne, a laserska intervencija se radi na unutrašnjem

Moj savet

Prevencija oboljenja oka je u žizi, šta preporučujete pacijentima?

Redovne kontrole kod očnog lekara. Zbog nekog problema koji primećuju, poput dioptrije, često ne obraćaju pažnju na drugi problem oka, manje ili uopšte neuobičajiv. Samo lekar oftalmolog, ne optičar, može da ih na vreme otkrije i uputi na pravovremeno lečenje. Pacijent na primer sa -3 dioptrijom još uvek ima pravo da ima glaukom, da ima kataraktu, degeneraciju makule, i drugo što nema veze sa tom dioptrijom. Treba s vremenom na vreme pregledati očno dno, izmeriti očni pritisak, videti nazire li se katarakta. Kod očnog lekara mora se ići na redovne preglede, kao što to savesni ljudi čine redovnim kontrolama kod kardiologa, kod stomatologa, žene kod ginekologa i sl. Kada su pacijenti operisani i oni moraju redovno da se kontrolišu, jer ako su rešili jedan problem, ne znači da ih neće zateći i neki drugi kasnije u životu. Neke očne bolesti ne bolje. Zato se njihovi simptomi dugo ne pojavljuju, a onda može da bude i previše kasno...

Svojim pacijentima jasno objasnim šta je realno što mogu da očekuju od hirurške intervencije

sloju rožnjače, tako da postignete željeni oblik rožnjače. To opet donosi druge moguće komplikacije. Kada je savremeniji laser ušao u upotrebu, mnogi lekari su se vratili na PRK, rade kvalitetnijim laserom i lekovima kontrolišu zapalenjsku reakciju. Kada sam počeo, pre 15 godina, radio sam isključivo LASIK, a danas jedan dobar broj pacijenta, oko 15-20 odsto radim PRK metodom. LASIK obezbeđuje brži oporavak i komforntna je metoda za pacijenta. I sam sam iskusio korekciju dioptrije, moja dioptrija je uklonjena LASIK metodom pre petnaestak godina. Kada bih se danas na to odlučivao, posle ovog bogatog iskustva opet bih se za nju odlučio, jer je komforntnije, manje boli i brže se oporavlja, ali sada postoje lekovi, poput kapi koje sam doneo iz Brazila, koriste se i posle PRK, pa ne boli. Prednost je što se PRK može raditi i nad tanjim rožnjačama i na suvom oku, koje nema neophodnu količinu suza. Danas se uz medikamentoznu pripremu PRK može raditi i do minus 12 što je nakad bilo nezamislivo. ■

SMETA LI SUNCE OČIMA

► nastavak sa strane 1.

U većim dozama UVB zraci izazivaju opeketine na koži, što povećava rizik za nastanak karcinoma kože. Prekomerno izlaganje ovim zracima uzrokuje zadebljanja konjunktive, koje može da izraste preko rožnjače, zakloni vid i izazove krivljenje slike, a estetski je ružno. Kratkorочно izlaganje visokim dozama UVB zračenja dovodi do bolnog zapaljenja rožnjače, koje traje od 24 do 48 sati. Rožnjača apsorbuje 100 odsto UVB zraka, oni ne mogu da oštete sočivo ili žutu mrlju. **UVA zraci** prolaze kroz rožnjaču, do sočiva i mrežnjaču u oku. Prekomerno izlaganje ovim zracima utiče na pojavu katarakte i degeneracije žute mrlje.

ŠTA UTIČE NA JAČINU ZRAČENJA?

UV zračenje je veće što smo bliže ekuatoru, što je visina veća, ono je jače. Najveće zračenje je između 10 i 14 sati, kada se ne preporučuje izlaganje suncu. Nivo zračenja je veći na otvorenim prostorima, posebno u predelima koji reflektuju svetlost (sneg, morska pučina, pesak). Izlaganje UV zracima je manje u gradu, gde visoke zgrade prave hlad. Neki medikamenti, kao tetraciklini, sulfapreparati, kontraceptivna sredstva, diuretici i sedativi, mogu povećati osjetljivost na UV zračenje. Rizik od izlaganja ovim zracima je isti i pri oblačnom vremenu. ■

Intervju Lokica Stefanović - koreograf / balerina / pedagog

BOLJI ŽIVOT
jasnog pogleda, bez sočiva

Posle trideset godina iskustva sa sočivima i decenija sa naočarima Lokica je oduševljena rezultatima korekcije dioptrije

Po srčanosti i doslednosti poznata, Lokica Stefanović od onih je ličnosti koje su dale značaj svemu čega se late. Arhitekta po obrazovanju, koreograf, rodonačelnica fitnesa kod nas, balerina, pedagog ...

- O mogućnostima refraktivne hirurgije i dr Mirku Jankovu čitala sam 2009. godine u „Ilustrovanoj politici“. Pomisnila sam da bi korekcija dioptrije bila pravo rešenje za mene, pa sam počela namenski da štemim. Lane sam u jednoj šetnji po mom Vračaru, naišla na LaserFocus Centar za mikrohirurgiju oka i jednostavno ušla da se raspitam. Znala sam da je to klinika dr Jankova, da je on prvi među najboljima za korekciju dioptrije. Od prvog susreta sa osobljem LaserFocusa dočekala me pristojnost i ljubaznost, osmeh na licima. Sve to ostavlja iskren utisak i stvara poverenje, kaže Lokica Stefanović.

Ubrzo je doktor pozvao, našli su se i porazgovarali o realnim mogućnostima korigovanja dioptrije.

- Prve naočare sam dobila sa 13 godina. U baletskoj školi „Lujo Davić“ imala sam šest dana u nedelji nastavu, kao i u mojoj Petoj beogradskoj gimnaziji, gde sam paralelno završavala prirodno matematički smer. Na baletu je trebalo vrteti piroete, a nosila sam naočare. Stavljalaa sam onda parčice hartije na drške naočara da bolje prijanjuju uz glavu i mogla da se vrtim koliko hoću. Kada sam diplomirala dioptrija mi je bila -3 i -4. Kasnije, na fakultetu bila je -8. I u mojoj prvoj baletskoj grupi „Džez bal“ 1967. godine igrala sam jedina sa naočarima. Dve godine kasnije u Minhenu videla sam i probala sočiva. Prvi put sam bez naočara videla ljude s druge strane ulice. To me fasciniralo. Nosila sam sočiva. Kako su izlazile savršenije generacije sočiva, ja sam ih menjala. Do prošle godine, kada sam korigovala dioptriju leserski. Shvatila sam da mi se sočiva stalno zamotaju. Dok sam gledala TV ili film, u toku večeri tri - četiri puta sam ustajala da operem sočiva. Dodijalo mi je i otišla da mi se uradi refraktivna hirurgija, da završim tu priču, kaže Lokica.

Posle detaljnog pregleda dr Jankov joj je rekao da ima jako tanke rožnjače, jer je dugo nosila sočiva. Bio je zapre-

pašen da ona upste nema suza. Pitao je da li je godišnje pravila pauzu 30 dana u nošenju sočiva.

- Nisam, naravno, jer mi to nikada niko nije ni rekao. Trideset godina sam nosila sočiva i skidala ih samo noću, dok spavam. Tako sam upropastila oči. Radim fitnes 20 godina, ipak ne mogu sa naočarima, pa je došlo vreme da ga bar komotonu radim. Dr Jankov mi je predložio nešto kompleksniji zahvat, da se uradi i katarakta, koju imaju svi preko 60 godina. Od prvog momenta sam znala da dr Jankov zasluguje moje puno poverenje, da će sve sjajno uraditi. Tako je i bilo. Prvo je uradio kratkovidnije oko. Mesec dana pre toga sam prestala da nosim sočiva, pomagale su naočari. Trebalo je odmoriti oko za sve pripreme pred intervenciju. Sat vremena pre stigla sam u LaserFocus. Veoma draga i ljubazna dr Tina stavlja mi je svakih pet

minuta kapi u oči. Sama intervencija je bezbolna, apsolutno nije nelagodna. Doktor je toliko neposredan, priјatan i uliva povrjenje. Od prvog trenutka činilo mi se da se znamo ceo život. Isprao je moje sočivo, koje mi je majka rodila i stavio drugo i korigovao dioptriju. Sve je trajalo petnaestak minuta. Kada je završio, dobila sam zaštitnu školjku na oko za prvo vreme, pored koje sam ja odmah malo gvirala. Posle petnaest dana radili smo drugo oko. Fascinantno je da sada, čini mi se, vidim dva kilometra ispred sebe, ma Pančevu vidim iz Beograda, kaže Lokica Stefanović.

- Doktor Jankov mi je objasnio da problem može nastati dok mozak ne prihvati razliku u novoj dioptriji. Bilo je pitanje da li će u početku imati vrtoglavice, mučninu. Srećom, moj mozak je adaptibilan na sve što meni koristi. Sada bez pomagala kao što su sočiva i naočari ja radim i najteže poslove, najkomplikovanije vežbe, čitam, šminjam se normalno, mažem nokte... Kada sam imala sočiva za takve poslove moralam sam da stavljam još i naočari sa plus dioptrijom. Sada pratim sve moje mailove, facebook i to najnormalnije.

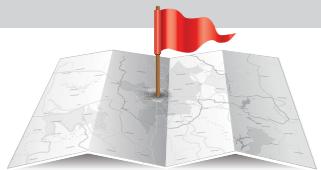
Osim dobrog vida sada sam stekla i neograničeno povređenje u LaserFocusu tim koji je kao mala porodica, puna poštovanja, prijatna, nemetljiva. ■

LIČNA KARTA

Lokica Stefanović, balerina, pedagog baleta, koreograf, fitnes instruktor i arhitekta, rođena je 31. marta 1946. u Beogradu. Osnovala je i vodila baletsku grupu "Lokice" od 1977. do 1981. godine, pa prvi baletsko-rekreativni studiju. Šest godina vodila je emisiju "Lokica" na 3K i u Jutarnjem programu. Autor je više od 500 koreografija na televiziji i pozorištu. Godine 1984. osmisli je koreografiju za zatvaranje XIV Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu. Na Akademiji lepih umetnosti u Beogradu predavala je predmet scenski pokret. Izdala je LP ploču i video kasetu sa vežbama za oblikovanje tela. Njene knjige "Pametno Telo" i "Pametno Telo" - ZAUVEK nastale su iz velikog iskustva i neprekidnog usavršavanja.

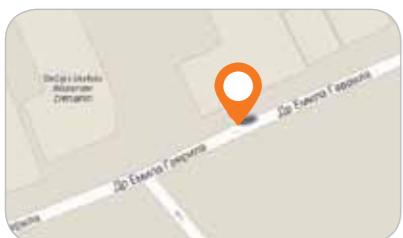
MAPA OFTALMOLOGA

dr Marica Jovandić

Sav profesionalni izazov posvetila je oftalmologiji. Rođena je u Mostaru, a od 1954. godine živi u Zemunu. Završila je Medicinski fakultet i specijalizaciju u Beogradu. Od 1978. godine živi i radi u Zrenjaninu. Prati dostignuća savremene oftalmologije i redovan je učesnik na seminarima i kongresima. U njeno požrtvovanje i ogromno iskustvo uverili su se brojni pacijenti.

Optičarska radnja "IRIS-OPTIC"

Zrenjanin, ul. dr Emila Gavrila 11a

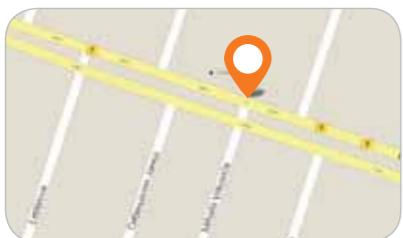

dr Radnović Dragica

Dugogodišnje iskustvo očnog lekara stekla je požrtvovanim radom u Kikindi i Novom Sadu. Sada vodi svoju specijalističku oftalmološku ordinaciju "Očni centar Radnović" Novi Sad - Veternik". Decenijama se bavila svim problemima očnih bolesti kod dece i odraslih, posebno povišenim očnim pritiskom - glaukom. Bavi se i naučnim radom i učestvuje na kongresima i seminarima.

Očni centar "Radnović"

Novosadski put 13 a, Veternik

dr Tina Mraković:

Učim od NAJBOLJIH

Odabrala je pravi poziv, a sada je dragocen saradnik kolegama i velika podrška pacijentima

Retko ko ima priliku da radi i uči od svojih uzora. Njoj se baš to dogodilo - zajedno radi sa dr Mirkom R. Jankovim i dr Vesnom Jovanović. Prvo je bila njihov pacijent, a sada je dragocen saradnik. Uči od njih o oftalmologiji i odnosu lekara prema pacijentu. Ona je ono osmehnuto, nežno lice koje se ne zaboravlja. Najčešće pacijenti koji dolaze na intervenciju s njom provode najviše vremena, jer sve analize i merenja pre intervencije u LaserFocusu zajedno proleže.

Rođena je u Beogradu gde se i školovala. Na poklon od roditelja za uspešno završene studije medicine dobila je novac za operaciju laserskog skidanja dioptrije. Po preporuci prijatelja došla je u Centar za mikrohirurgiju oka LaserFocus, upoznala dr Jankova i osoblje klinike.

- Bez dvoumljenja sam se odlučila za intervenciju. Doktor mi je pristupio prvo kao prijatelju i čoveku, našao se na naš, doktorski račun i tako me opustio, a ujedno ulio sigurnost koja je jako potrebna za ovaku odluku. Po završenoj intervenciji, na obostrano zadovoljstvo dobila sam ponudu da se zaposlim u LaserFocusu. Moj život se tako suštinski promenio za tri dana, objašnjava dr Tina Mraković.

Posle dve godine rada i truda, dobila je specijalizaciju iz oftalmologije u Gradskoj bolnici KBC Zvezdara. Paralelno je i na postdiplomskim studijama na Medicinskom fakultetu u Beogradu, bavi se naučno istraživačkim radom vezanim za rožnjaču, što je usko povezano za konkretan rad u LaserFocusu.

- Kao i u svakom poslu, tako i u ovom potrebno je dosta truda, rada, strpljenja i ljubavi. Delikatnost posla kojim se bavim u LaserFocusu zahteva da sam uz pacijente od samog početka, da ih bodrim i podržavam, da im objasnim pogodnosti i prednosti svih intervencija, ali i sve komplikacije. Naučila sam da je najvažnije biti otvoren i dostupan prema svakom pacijentu kako bi on samostalno doneo odluku kome će prepustiti intervenciju na svojim očima.

Naravno, pacijenti ostaju vezani za nas lekare i posle, jer smo uz njih u njihovim teškim odlučujućim trenucima. Ako pacijente od samog trenutka dobro pripremimo i sa medicinske strane i psihički, stičemo poverenje koje traje ceo život i otvorena vrata da nam se obrate po bilo kom pitanju. Kao i svakom čoveku, tako i meni najviše znači iskren osmeh naših zadowoljnih i srećnih pacijenata. ■

Utisci pacijenata

Pitanja i odgovori

► Da li je potrebna opšta anestezija za lasersko skidanje dioptrije?

Nije! Nema potrebe da pacijent brine jer je intervencija sigurna. Čak i kada bi došlo do pomeranja glave ili očiju pacijenta, laser bi odreagovao i odmah, u deliću sekunde bi se sam preusmerio ili čak i isključio.

► Koliko dugo traju pripreme, koliko operacija katarakte, a koliko oporavak?

Operacija traje dvadesetak minuta. Priprema je prilično obimna i detaljna da bi se predupredile komplikacije koje se mogu predvideti pažljivim predoperativnim pregledom. Oporavak zavisi od vrste operativne tehnike i vrste anestezije koja se koristi. U „LaserFocus-u“ koristimo ultrazvučno otklanjanje katarakte i kapljicnu anesteziju, pa naši pacijenti posle nekoliko sati sasvim korektno vide.

► Koju terapiju je najbolje primeniti posle intervencije Ultra B2?

Posle hirurške intervencije koriste se kapi nekoliko meseci, sa čestim kontrolnim pregledima. Veoma je važno da se pacijent uredno pridržava uputstva i da se redovno ukapavaju kapi. Pacijent može nastaviti da nosi kontaktna sočiva jedan do dva meseca posle zahvata.

"Želim da pohvalim svo osoblje klinike koje je apsolutno profesionalno i ljubazno! Sve reči hvale za doktora Mirka, koji je u svakom momentu iskazao profesionalnost i razumevanje prema pacijentima!"

Aleksandar Miladinović,
LASIK, Beograd

Marija Kocić,
LASIK, Beograd

"Prilično sam bila skeptična u vezi laserskog skidanja dioptrije, koja mi je dugo bila mala -1,5. Onda je vremenom rasla a ja nisam mogla da nosim naočare, osim kada vozim. U jednom momentu sam shvatila da živim u magli i počela da razmišljam o intervenciji. Pravnik sam i veoma analitična, pa sam se ozbiljno posvetila izboru klinike i lekara. Čak i lekari drugih specijalnosti su mi preporučili dr Jankova. Oko same intervencije, odnosa doktora i ostalog sjajnog osoblja - nemam reći. Od stručnog do ljudskog tretmana, tako da sam osećala da se ništa specijalno i ne dešava a efekat je nemerljiv."

Miloš Kažić,
LASIK, Aleksinac

Branka Vučinić,
LASIK, Novi Beograd

"Od prvog kontakta sa timom LaserFocus osetio sam jasan profesionalni pristup, ali i veoma prisran odnos prema svim pacijentima. Predoperativni pristup vrlo efikasan. Operativni zahvat izuzetno dobar. Postoperativni tretman - osećam se kao preporoden".

Dejan Rujević,
LASIK, Beograd

"Mislim da je i ova sveska mala koliko bih mogao pohvali i pozitivnih stvari reći i napisati o celom tretmanu od mog prvog ulaska u LaserFocus kliniku. Hvala Vam svima, puno!"

Stanko Kostić,
LASIK, Titel

"Sve pohvale doktoru i osoblju. Život mi se promenio potpuno, svetlost u mojim očima i način na koji mi je dao sigurnost i odlučnost u svemu. Iskreno vam se zahvaljujem i nastavite da budete najbolji (kao i do sad). Hvala vam, puno! Ostali ste mi u najboljem sećanju za ceo život."

Tanja Bireš,
LASIK, Kovačica

"Osoblje klinike je izuzetno profesionalno i ljubazno. Atmosfera i uslovi za pacijente su veoma prijatni. Ovakav rad može da bude samo podstrek za sve slične ustanove".

Zoran Uzelac,
PRK, Novi Sad

Podelite svoje utiske sa drugima na:
focus@laserfocus.eu

Dragi prijatelji,

S vama smo i ovog leta, da podelimo radost širih vidika i lepotu bistrog pogleda. Na Vašu vernost i privrženost smo i ranije odgovarali vaučerima, kako biste lakše stigli do idealnog rešenja za korekciju dioptrije laserom. To činimo ponovo, jer su mnogi od Vas te i njima omoguće da povoljnije kod nas urade ovu pouzdanu i bezbolnu intervenciju za ponovo bistar vid.

Izlazimo Vam u susret, tako da i Vaši najmiliji sada mogu, uz našu maksimalnu pomoć i Vašu preporuku, da se oslobole nošenja naočara i sočiva. Uvereni smo da će Vas i vaše drage ličnosti ovaj naš poklon obradovati i podsetiti da je naše geslo: "Mi smo tu radi pacijenata!". To je snaga kojom se svakog dana porodica LaserFocus širi, a svaki naš pacijent je i prijatelj naše kuće.

O vašim očima brinu najbolji svetski stručnjaci uz pomoć vrhunske tehnologije. Vi se pobrinite da pomognete onima koji su vama dragi.

Vaš **laser focus**

SAZNAJTE VIŠE

KATARAKTA: www.katarakta.org

DIOPTRIJA: www.skidanjedioptrije.org

KERATOKONUS: www.keratokonus.rs

UTISCI PACIJENATA: www.laserfocus.eu/svedocenja

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja Drugog 25, Beograd
tel/fax: + 381 (0)11 344 66 26
www.laserfocus.eu

Centar za očne bolesti

Rozino b.b. Budva, Crna Gora
tel/fax: +382 (0)33 466 163
www.laserfocus.me

Ordinacija „Dr Sefić“

Ferhadija 5/1, Sarajevo, BIH
tel: +387 (0)33 210 212
www.sefic.ba

Instituto de Oftalmologia de Curitiba

Av. G. Vargas 1500, Curitiba, Brazil
tel: +55 (0)41 3322 2020
www.ioc.med.br